

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Deputationis Visitatoris Formula IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

quamobrem frequenter odium multorum incurrunt, & aliquandò etiam invidias patiuntur, ut probat Vermigliol. *conf.* 378. n. 4. Et hinc benè infertur, quod illorum gubernium est res laboriosa, difficilis, Mastrill. *de Magistr.* lib. 1. c. 30. n. 2. imò officium Episcopi abyssum ærumnarum vocat *Chryso.* quem refert Barbof. *de Offic. & Potest. Episc.* tit. 2. *glos.* 2. n. 16. adeo ut cum D. Bernardo Serm. 12. in Cantica scribere valeam -- *Fratres revearamur Episcopos, sed vereamur labores eorum: si labores pensamus, non affectabimus honores.*

4. **MORUM RARAM PROBITATEM.** Theologus Episcopi debet esse inculpabilis vitæ, & idè in Formula per modum elogii ejus virtutes demonstrantur: Hic enim in dicenda sua Sententia non debet respicere faciem hominis, nec pavescere minas creaturæ mortalis, ne Episcopus ejus consiliis deceptus non Theologum sed foveat adulantem: Oportet inquam in veritate legem docere, & salutem propriam, & proximi doctrina sana, & morum puritate operari: Quoniam plenitudo sapientiæ est timere Deum, *Ecclesiast.* 1.

5. **NOSTRUM SELIGERE THEOLOGUM.** Quia in assumptione ad Episcopatum, præsertim in Italia, in qua hæreses (Dei misericordia) non pullulant, quamvis Theologia sit dignior cæteris scientiis propter nobilitatem materiæ certitudinem, & altiorem finem; Canonistæ Theologis sæpè præferuntur, ut expe-

riencia docet Nos, & DD. etiam ità providendum insinuant, Abb. in c. 1. n. 9. *de consang. & Affin.* Azor. *instit.* Moral. p. 2. lib. 3. c. 28. q. 10. Scipio de Rub. *aphorism.* Episc. *verb.* Episcopus, Barbof. *de Offic. & Potest. Episc.* allegat. 1. num. 30. Card. de Luc. *advot. ad Conc. disc.* 2. n. 6. Maxime propterea docet, quod Episcopus Canonista in Theologicis disciplinis non versatus, Theologum sibi assumat non pro forma, ut morem gerat, sed ut in rebus, quæ ad fidem, & forum conscientiæ in rebus arduis pertinent, Consultorem habeat idoneum, ut verificetur Hieremiæ effatum -- *Dabo vobis Pastores, qui pascent vos scientia, & doctrina,* Hier. 3. & Innoc. in cap. ult. *de etat. & qualit.*

Deputationis Visitatoris.

FORMULA IX.

SUMMARIUM.

- 1 Visitatio est delegabilis Episcopo impedito.
- 2 Etiam quoad visitationem Capituli Cathedralis.
- 3 Visitator Delegatus exigit procuratoriam pro medietate.
- 4 Visitat etiam Ecclesias, & loca exempta.
- 5 Rationem à Vicario capituli tempore sedis vacantis constituti exigit.

N. Episcopus N.

Dilecto N. &c.

Cupientes Sac. Conc. decretum de visitanda Diocesi exequi, nec adversa valetudine detenti valentes personaliter Ecclesias, & loca pia visitare, Te de cujus fide, integritate, scientia, & experientia plenè in Domino confidimus, Visitatorem totius nostræ Diocesis delegamus, eligimus, & deputamus, cum facultate Ecclesias, Monasteria, Confraternitates, Hospitalia, Collegia, Montes Pietatis, & Frumentarios, locaque alia pia, & Religiosa visitandi, computa, & administrationes eorundem locorum revidendi, Debitores, Officiales, & Administratores ad libros exhibendum, & reliquarum respective solvendum compellendi juris, & facti remediis sola facti veritate inspecta. Decreta quæcumque faciendi, & exequendi dummodò processum non requirant. Procuratio-

curationem à visitatis, prout juris est, exigendi, & alia gerendi, quæ facere, gerere, & exequi tam ordinaria, quam delegata auctoritate Nos met ipsi visitando possemus, Tibi omnia generaliter, & specialiter committendo. In quorum &c. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. ADVERSA VALETUDINE DE-
TENTI. Sive alio legitimo impedimento, de quo sufficit constare per solam assertionem Episcopi, qui nullam tenetur causam impedimenti assignare, ut respondit *Sacr. Congr. Concil. in Portugallen. Visitationis 29. Januarii 1701. in responsione ad secundum dubium.*

2. NOSTRÆ DIÆCESIS. Jus visitandi non solum est delegabile quoad Ecclesias, & loca pia Diœcesis, sed etiam quoad Visitationem Ecclesiæ, & Capituli Cathedralis, quamvis in præteritum Episcopi per se ipsos Cathedralem visitaverint, quoties Episcopus asserat se legitimo impedimento (quamvis temporali) detineri, *Sacr. Congr. Concilii in d. Portugallien. 29. Januarii 1701. in responsione ad primum.*

3. PROCURATIONEM, PROUT JURIS EST EXIGENDI. Visitator delegatus non potest integram procurationem à visitatis exigere, sed tantum pro medietate, juxta Decreta relata à Nicolio in *fosc. verbo Visitatio n. 1. vers. quando tamen, & num. 10. limit. 9.* & nuper declaravit *Sac. Congr. Concilii in Amalphi-tana 17. Julii 1699. ad quartum.*

4. Visitat quoque Episcopus per suum

Subdelegatum Monasteria, & Parochiales exemptas tamquam in hac parte Delegatus Sedis Apostolicæ, absque eo quod possint exempti Subdelegatum recusare, quoties exhibeat specialem facultatem in scriptis, *Fagnan. in c. Quoniam num. 27. & 35. de offic. Deleg. Sacr. Congreg. Concilii in Passavien. 1. Octobris 1661. relata à Pignatell. consult. 7. n. 19. & 29. tom. 7.*

5. Potest quoque Episcopus in Visitatione rationem administrationis officii exigere à Vicario Capituli Sede vacante constituto, atque si alicujus delicti reus reperitur, punire, ut declaravit *Sacr. Congr. Concil. 8. Aprilis 1595. à cap. 16. sess. 24. de reform.*

Deputationis Administratoris Domus
Pie.

FORMULA X.

SUMMARIVM.

- 1 Administratores locorum pieorum æquiparantur Tutoribus, & habent liberam administrationem.
- 2 Debent librum rationum retinere.
- 3 Si non retinent libros, præsumuntur dolosi, & juratur contra eos in litem.

N. Episcopus N.

Universis &c. Nuper siquidem accepimus, quod Domus pia, sive Hospitalis loci N. per obitum N. ultimi ipsius Administratoris caret Rectore, Nos ad quem præsentatio personæ idoneæ ad regimen, & administrationem d. Domus, destinatio, ac omnimoda dispositio pleno jure pertinet, eidem Domi, seu Hospitali, de utili, & bono Rectore, & Administratore salubriter providere volen-